

Klimatická charakteristika horní hranice lesa v Karpatech

Abstrakt

Horní hranice lesa je zeširoka studovaným fenoménem po celém světě. Její posun do vyšších nadmořských výšek je v posledních letech spojován zejména se změnami klimatu, nicméně mnoho autorů přikládá váhu i měnícímu se využití krajiny člověkem. Cílem práce bylo popsat dynamiku horní hranice lesa a faktory, jež ovlivňují teplotní charakteristiky a tím i limitují postup horní hranice lesa do vyšších poloh. Pro 6 lokalit v Karpatech byly vyhledány nejdříve položené horní hranice lesa a na základě dostupných meteorologických dat byly pro tyto oblasti spočítány některé teplotní charakteristiky. Výsledky vypočtených teplotních charakteristik odhalily, že vyhledané polohy horních hranic lesa ve většině oblastí nedosahují na hranici svého teplotního limitu. Do intervalu minimálních teplot během vegetačního období umožňujících růst stromů (Paulsen a Körner 2004) spadá pouze lokalita Varful Omu ($T_{\text{ČER-ZÁŘ}} = 7,1 \text{ } ^\circ\text{C}$). To poukazuje na působení jiných než teplotně limitujících faktorů. Nezanedbatelný vliv na polohu horní hranice lesa má zejména v některých částech Karpat přetrvávající lidská činnost. Poloha horní hranice lesa je způsobem využití krajiny negativně ovlivněna nejvíce v Západních a Východních Karpatech. Výsledky počítaných teplotních charakteristik byly porovnány s některými dalšími evropskými pohořími a v rámci Karpat byly diskutovány možné nepřesnosti a nejistoty ohledně teplotních charakteristik horní hranice lesa.

Klíčová slova: horní hranice lesa, Karpaty, vegetace, teplotní charakteristiky, využití krajiny